

+

GRANER

CENTRE DE CREACIÓ

ARXIU VIU DE LA DANSA

ESPAI DE TROBADA, ESCOLTA I TRANSMISSIÓ

2024-2028

Sonia Fernández Lage

GRANER: UN ESPAI CAP AL FUTUR

Els últims 3 anys el Graner ha situat la pràctica de la dansa al centre del desenvolupament del seu projecte, implementant tota una sèrie de canvis estructurals i estratègics per aconseguir aquest objectiu. Basat en l'experiència i l'aprenentatge d'aquests darrers anys, un nou període ha de posar el focus en quatre preguntes clau:

Què és el Graner?

Un centre de creació públic, un equipament gestionat pel Mercat de les Flors dins la xarxa de Fàbriques de Creació de la ciutat i un espai pel sector professional i altres comunitats.

Com és?

Una antiga fàbrica de bombetes reconvertida en un espai municipal amb diversos usos, que inclouen estudis professionals per a la dansa dotats tècnicament, zones de descans i espais comuns.

On és?

Al barri de la Marina de Port, un barri perifèric de collectivitats diverses i amb una forta xarxa associativa però mancat d'equipaments culturals professionals.

Qui l'habita?

El centre està gestionat per un equip motor de quatre persones, un equip dins el Mercat de les Flors, col·laboradores diverses i una comunitat artística i ciutadana en constant transformació.

Entendre aquest entramat és fonamental per desenvolupar el projecte de coordinació amb un Graner madur, singular i amb personalitat pròpia, i defineix el camí de la gestió, les aliances i les línies de suport a la creació que s'hi poden arribar a desplegar.

Atenent el Graner que existeix avui, aquest projecte planteja dues missions que travessen tota l'acció de l'equipament els propers quatre anys:

1. **El Graner com a espai de trobada i transmissió:** un centre de confluència i conversa, on resideix una heterogeneïtat de mirades sobre el cos i la dansa. Un espai per ballar, plantejar dubtes, reflexionar críticament i intercanviar aprenentatges. Un espai relacional, creatiu i humà.
2. **El Graner com arxiu viu de la dansa:** amb tretze anys de trajectòria, té la responsabilitat de generar estratègies per visibilitzar i fer accessibles les poètiques i pràctiques que han transitat pel centre. Pensar el Graner com un arxiu viu de la dansa permet generar noves lectures en el futur i preservar els sabers acumulats dins el seu espai (físic i conceptual).

Aquestes dues missions, com a fil conductor del Graner i dels seus programes, permeten consolidar-lo com un centre de transmissió, recerca i creació artística. Imagino la coordinació d'aquest ens com un procés constant de trànsit, porós amb les pràctiques i les persones amb les quals es relaciona. Amb aquesta idea d'un Graner que viu i creix des de valors d'afectes, cures, relacions i diàlegs, vull posar en relleu que la dansa i les arts del moviment fomenten la inclusió i la comunitat, i converteixen el centre en un projecte-casa accessible i hospitalari.

- ⇒ El treball en equip ha de ser l'engranatge del Graner, teixint la idea de la gestió, al igual que en la creació d'una obra de dansa, des d'un lloc participatiu i col·laboratiu. El Graner es concep com una xarxa de transversalitats, com un sistema molecular, amb un nucli d'acció mòbil que adapta els objectius de gestió i activa mirades cap a realitats sovint invisibles.
- ⇒ Com a dispositiu de connexió, el Graner ha de convertir les aliances amb altres estructures en una eina per a fomentar el suport a la creació. La mobilitat, tant local com internacional, entesa com el coneixement i reconeixement d'altres realitats i formes de treballar, ha de ser un mecanisme per generar circuit, transferència de sabers i oportunitats pel teixit artístic.

OBJECTIUS I ESTRATÈGIES

Com a punt de partida, es presenten **quatre objectius transversals** per al proper cicle de 4 anys:

1. Desenvolupar el Graner com a centre d'experimentació, pensament i arxiu de la dansa.
2. Estabilitzar l'estructura del Graner a llarg termini i definir la seva forma de governança amb les institucions i entitats gestores.
3. Desplegar programes de suport a la creació, transmissió i mobilitat, posant el focus sobre les residències.
4. Participar de la generació d'una xarxa de centres de creació a Catalunya.

A continuació, desplego esquemàticament les **principals estratègies** del projecte:

L Gestió:

- Acompanyar una taula de diàleg per definir la governança i identitat del Graner.
- Consolidar l'equip, estabilitzar la plaça de comunicació, definir la propera plaça de coordinació artística i dissenyar un organigrama sostenible.
- Ampliar el finançament, principalment en diàleg amb la Generalitat.
- Vincular el projecte amb el districte de Sants-Montjuïc.
- Treballar de manera transversal sota principis d'escolta i diàleg.
- Dissenyar un protocol contra violències i assetjaments.

L Suport a la Creació:

- Modular el programa de residències, ampliar les residències creuades i construir un programa a nivell de CAT.
- Reforçar l'acompanyament artístic per fer ressonar a l'exterior les pràctiques en residència i amplificar la cadena de valor dels projectes.
- Donar accés a diferents comunitats artístiques que treballin amb el cos com a eina de recerca, per enriquir la investigació coreogràfica des de perspectives múltiples.
- Potenciar la recerca en escenotècnia atenent a les possibilitats dels espais d'assaig.
- Convidar artistes a participar en contextos, jornades i trobades professionals.
- Generar una malla d'aliances que potencien la transferència dels sabers de les pràctiques artístiques cap a diversos marcs d'exhibició, accions educatives, territorials i de pensament.

L Transmissió:

- Desplegar el programa dels laboratoris de transmissió amb obertura cap a diferents metodologies d'aproximació al cos i al fet escènic: llenguatges coreogràfics diversos, dramatúrgia, so, il·luminació.
- Dissenyar un programa de pràctiques d'entrenament de cos des de llenguatges singulars.
- Obrir espais diversos de pràctica artística a Graner facilitant la trobada entre diferents comunitats i generacions.

L Pensament, arxiu i documentació:

- Edició d'una línia de quaderns de pensament coreogràfic i metodologies de creació.
- Generar vincles amb institucions acadèmiques i professionals de l'àmbit del pensament.
- Consolidar el programa Grups de Busseig com a espai de recerca teòrico-pràctica

L Aliances i Internacionalització:

- Enfortir els vincles de relació existents entre institucions, equipaments, festivals i fires i obrir-ne de nous.
- Participar de la construcció d'una xarxa de centres de creació escènics a nivell de CAT i ESP.
- Ampliació de l'àmbit d'internacionalització més enllà dels territoris de proximitat.

L Territori i Educació:

- Situar el Graner com un centre de dansa inclusiu i accessible de ciutat i de barri.
- Dinamitzar el barri de la Marina, desplaçant públics cap a un barri perifèric.
- Dissenyar accions concretes amb les veïnes de La Marina.
- Obrir Graner com a centre educador sota una mediació de dansa a les aules.
- Fomentar relacions de qualitat i sostingudes en el temps amb les comunitats.

RESIDÈNCIES

Les residències i l'acompanyament artístic són la principal eina de treball del Graner, el contingut i la forma, des d'on construir el dia a dia del centre. La columna vertebral de la seva matèria prima, les pràctiques artístiques. Com a mecanisme ple de potencialitat, complexitat i vulnerabilitat, les residències necessiten un acompanyament situat i ampli per tal de funcionar com a motor de creixement compartit i com a catalitzador per a la cooperació i la mobilitat.

El Graner ha de continuar desenvolupant el conjunt de tipologies de residències que s'han obert i consolidat els últims anys:

- L **Convocatòria Pública_** 6 modalitats: associat, creació, investigació, investigació en espai escènic, metodologies pràctiques, emergents.
- L **Mercat de les Flors_** en vincle amb la Casa de la Dansa.
- L **Xarxa_** projectes acollits en diàleg amb festivals, fires i centres de creació.
- L **Creuades_** residències d'intercanvi amb diferents territoris (CAT, ESP, INT).
- L **Crea_** processos de recerca i mediació a les fàbriques de creació.

⇒ El Graner proporciona suport artístic i tècnic principalment als projectes seleccionats dins la convocatòria pública, concentrant-se en el seu desenvolupament durant un temps determinat. No obstant això, s'ha de reforçar el suport a una comunitat artística ampliada de la ciutat, alhora que s'han d'establir models d'acompanyament a mig termini. Cal generar ponts amb el sector artístic situat a la perifèria i mobilitzar recursos per crear oportunitats d'accés a l'equipament.

El Graner ha de seguir testejant nous models de residència que puguin abordar les diverses necessitats dels processos de creació i de les aliances establertes. Això implica l'ampliació de la noció de residència més enllà del marc artístic tradicional, investigant sobre la possibilitat d'aplicar-la a altres comunitats, com ara l'educativa o les comunitats locals, així com potenciar els espais de investigació en escenotècnia. Aquesta expansió pot obrir noves oportunitats per a la col·laboració i el diàleg interdisciplinari, enriquint les ressonàncies de les pràctiques artístiques.

Per una altra banda, l'equipament s'ha d'obrir a altres professionals de la cultura amb la finalitat de fomentar la formació permanent i la transferència de coneixements entre diferents agents culturals.

ALIANCES

El Graner és una plataforma interconnectada que fomenta la cooperació i la col·laboració en el món de la dansa i el sector artístic. Mitjançant una xarxa de residències i diàlegs, s'articula la creació de noves formes de relació alhora que s'estableixen vincles entre agents a diferents nivells territorials. El desenvolupament de projectes en col·laboració implica la descentralització del discurs i una obertura cap a altres maneres de pensar i actuar que s'allunya de la idea de competència i s'apropa a la idea d'aliança.

A través d'aquesta xarxa multisistèmica, s'ha de promoure l'intercanvi de coneixements, el pensament col·lectiu i la creació de bones pràctiques, generant un impacte positiu tant en la comunitat artística dins i fora de l'equipament, així com a l'equip del Graner, que es manté en un estat de formació constant.

En el marc actual de governança, dins la xarxa de Fàbriques de Creació i sota el paraigua del Mercat de les Flors, les aliances que el Graner vol continuar activant i obrint de cara a un nou període són:

L CIUTAT:

- Aliances locals: Castell de Montjuïc, La Model, MACBA, Pavelló Mies Van der Rohe, Museu de la Música, Auditori, Institut del Teatre, Postgrau en Escena i Tecnologia Digital.
- Vincle amb festivals: Grec, Moujuïc, Viu Montjuïc, Dansa Metropolitana, Pensa!
- Diàlegs per activar: Fundació Tàpies, La Capella, Arts Santa Mònica.

L CATALUNYA:

- Grup de treball amb diversos centres de territori per construir un programa de mobilitat entre centres de creació.
- Residències creuades de territori.
- Aliances amb mercats estratègics i festivals: Fira Tàrrrega, Fira Mediterrània, TNT.

L ESPANYA:

- Aliances territorials: La Granja (VLC), Laboratorio de Artes Vivas (TF), Col·lectiu RPM (GAL), ProLabs (VLL), Festival Escena Patrimonio (ESP), Centro de Cultura Contemporània (MAD), Dansa València.
- Diàlegs per activar: Replika Teatro (MAD), Dantzagunea (PV), EIMA (PMI).
- Converses sobre la creació d'una xarxa de centres de creació estatal.

L INTERNACIONALIZACIÓ:

- Internacionalització a través de residències creuades, convocatòria pública i programes del Mercat de les Flors.
- Aliances amb La Briqueterie (FR), CAMPUS (PT), Festival Santarcangelo (IT), MAP (BEL).
- Projecte PLATAFORMA amb centres de creació de Sudamerica, Portugal i Espanya. Espai de recerca i pensament col·lectiu sobre residències artístiques.
- Converses amb Santiago Off, NAVE i GAM (XILE), i desig d'obrir diàleg amb Brasil.
- Converses per participar del projecte PEERS (Platform for European Emerging Research Spaces).

CONTEXTOS DE PROXIMITAT

El Graner ha de treballar sota conceptes de transparència i accessibilitat per continuar forjant aliances amb el seu territori proper i de ciutat. També el programa educatiu és vital per apropar al teixit comunitari la pràctica del cos i de la dansa. Durant el proper mandat, tal i com s'ha comentat a l'apartat de residències, es vol explorar la idea de residència ampliada a altres col·lectius per generar vincles més profunds amb les diferents comunitats. És fonamental reivindicar la mediació com una eina essencial dins del projecte que ofereix una mirada global i diversa sobre el barri, les comunitats educatives i les pràctiques artístiques i que promou noves estratègies de suport a la creació.

Accions d'aproximació al territori i centres educatius:

L Barri

- Consolidar el canvi del paradigma de la creació comunitària per situar l'enfocament en l'experiència des del moviment. Graner com a espai de ball per a veïnes, famílies, docents, infants, joves, amateurs i professionals.
- Dinamitzar un barri perifèric des d'un equipament professionalitzador de ciutat.
- Construir xarxa amb el teixit associatiu per potenciar el creuament amb altres usuaris i treballar des de la perspectiva que el territori és un agent cultural i educatiu.
- Participar en les sessions de programació de la Sala Maremar, per tal d'incrementar la presència de la dansa en contextos d'exhibició de barri.
- Fomentar el diàleg amb equipaments i centres cívics per desenvolupar línies estratègiques d'interacció.
- Generar un programa específic per a joves i gent gran.

L Educació:

- Continuar amb la pràctica artística dins de les aules de primària i secundària.
- Facilitar espais de formació continuada amb experts per intercanviar metodologies entre artistes i docents i generar un espai de reflexió col·lectiu.
- Acollir trobades professionals entre artistes vinculats amb la recerca educativa per creuar mirades, dubtes i propostes.
- Promoure experiències artístiques a Graner i cercar mecanismes per apropar els centres de la Marina al Mercat de les Flors.
- Facilitar la presència de les escoles i les seves comunitats dins el programa de Graner per posar la dansa en el centre de l'acció educativa com a recurs d'aprenentatge intergeneracional.
- Realitzar una publicació al voltant de la pregunta: *Graner, centre de creació, pràctica artística i educació / Com un centre de creació es vincula amb la pràctica pedagògica?*, per recollir i contextualitzar les experiències de les artistes, docents, alumnes i mediadores en aquest àmbit.

IDENTITAT

El Graner va néixer el 2011 com a centre de recerca i creació per a la dansa a Barcelona. Amb la voluntat de ser un centre públic per al sector professional de la ciutat, es va emmarcar dins el programa Fàbriques de Creació de l'Ajuntament de Barcelona amb la gestió del Mercat de les Flors i en col·laboració amb l'APDC i l'ACPDC. Des de la seva fundació, el Graner ha anat adaptant la seva identitat en resposta a les polítiques públiques, les direccions del Mercat de les Flors i la transformació del sector professional de la dansa. Ara cal obrir un nou diàleg que alineï el Graner amb el paisatge de ciutat en el qual s'integra avui.

El Graner ha funcionat fins ara sota un marc de col·laboració entre el Mercat de les Flors i l'ICUB, un encaix complex en determinades circumstàncies que també ha obert finestres per a la recerca artística i la producció coreogràfica, així com per a la participació ciutadana en l'àmbit cultural. El treball conjunt del Graner amb el Mercat de les Flors ha generat un espai d'articulació que ha enriquit el sector professional i a la ciutadania. Tot i compartir objectius, el Graner, com a centre de creació, manté missions diferents i singulars. Aquesta convivència, però, des de l'autonomia i la complicitat, fa que el suport a la recerca i la generació de coneixement sobre els llenguatges del cos sigui únic i valuós, recollint la diversitat de les realitats de les poètiques actuals.

Dins de la Xarxa de Fàbriques de Creació, el Graner representa un model singular de gestió que permet aportar una visió pròpia sobre l'experimentació artística i la defensa dels espais de treball de les artistes i professionals de la cultura. La tasca del Graner dins aquesta xarxa potencia les possibilitats del suport a la creació, l'intercanvi dins sector cultural de la ciutat i diversifica i mobilitza les comunitats artístiques. A més situa, en relació a la resta de fàbriques, la importància de la pràctica coreogràfica i l'articulació de la dansa dins la gestió pública.

Per tal de fer realitat un model de gestió que ajudi a refermar la identitat del Graner i potenciï el desenvolupament futur de l'equipament, és necessari revisar la seva governança. El Mercat de les Flors, l'ICUB, el sector i el Graner a través d'un diàleg transversal, profund i desplegat en el temps, han de redefinir i plantejar la creació d'estratègies concretes de cooperació, protocols de mesures, convenis de gestió o altres formes jurídiques que garanteixin la sostenibilitat i l'evolució del Graner com a centre de recerca i pensament. Sens dubte, hi ha una missió complexa sobre la taula que sobrevola el projecte del Graner des del seus inicis i que avui necessita ser enfocada per totes les institucions implicades.

Ampliar quatre anys més la coordinació actual, permet abordar aquest punt d'inflexió des del coneixement profund per imaginar un Graner més sostenible en relació amb al seu entorn. Cal revisar el model actual per protegir el Graner a llarg termini i cuidar la seva essència com a espai d'excel·lència, risc, assaig i reflexió dels llenguatges coreogràfics. Amb tota la meva experiència dins el sector de la dansa, junt amb el coneixement adquirit de la realitat del Graner, em poso a disposició per acompanyar un espai de diàleg que condueixi el Graner cap el millor centre de creació possible per a la dansa a Barcelona.